ALUMNIEUWSBRIEF

ALUMNI ONDERWIJSKUNDE GRONINGEN

NR. 8 JANUARI 2015

INHOUDSOPGAVE

klik op een hoofdstuk om direct naar het hoofdstuk te gaan

1 Van de voorzitter 01

2 Nieuws uit en activiteiten van de alumnivereniging 02
- 2.1 Notulen ALV 2014 02
- 2.2 Alumnimiddag 2015 04

3. De decentrale alumnidag van AVOG op 31 juni 2014 05
- 3.1 Van Gelder, hoogleraar onderwijskunde in Groningen 05
  Dr. Hilda Amsing

4. Verhalen over en interviews met alumni 06
- 4.1 Het dubbelinterview 06
  Karin Scholte en Leonie Kooiker
- 4.2 'Leren Onderwijskundig te Ondernemen' 08
  Robert Smeenk

5. Nieuws van de faculteit 10
- 5.1 Interview met stagiaire van de master Onderwijskunde 10
- 5.2 Faits divers uit de wereld van Onderwijskunde en GION 11
  Prof. Dr. Roel Bosker
- 5.3 Scripties-titels van afgestuurde onderwijskunde studenten 14

VAN DE VOORZITTER

Beste Alumnus,

Namens het bestuur allereerst een heel gelukkig 2015 toegewenst. Het gaat goed met onze alumnivereniging. Er waren maar liefst 50 deelnemers bij ons jaarlijks symposium en algemene ledenvergadering in 2014. Het was dan ook een zeer inspirerend symposium waarbij prof. dr. Tamara van Gog ons meenam in de boeiende wereld van "Eye Tracking" en dr. Hilda Amsing ons vertelde over de resultaten van 50 jaar Onderwijskunde.

Dit jaar is ons symposium en algemene ledenvergadering op vrijdag 22 mei 2015 in het Universitair Medisch Centrum Groningen. Het belooft weer een unieke gebeurtenis te worden waarover verder op in deze nieuwsbrief meer.

2014 was voor ons bestuur ook een spannend jaar, want afgelopen jaar is het betalingsverkeer overgestapt op een Europees systeem voor betalingen. Dat betekende dat het systeem voor automatische incasso's op z'n kop is gezet en dit stelde nieuwe eisen aan onze administratie. We hebben moeten overschakelen naar nieuwe software en de inning vindt nu volledig via automatische incasso plaats. AVOG is een vereniging met nu 170 leden. Voor onze leden proberen we activiteiten te organiseren die aansluiten bij de wensen van de leden. Daarnaast maken we onze jaarlijkse nieuwsbrief en modereren we een groep op LinkedIn waar banen en stages en andere zaken die van belang kunnen zijn gepost worden door de leden van de groep. Daarbij sponsoren we ODIOM, de studievereniging van pedagogiek en onderwijskunde. Als jullie ideeën hebben over andere activiteiten die jullie graag georganiseerd zouden zien, horen we dat graag.

Bij deze nieuwsbrief ontvangt u nogmaals het machtigingsformulier. Wij verzoeken u, wanneer u dit nog niet heeft gedaan, het machtigingsformulier ingevuld aan ons te retourneren. Daarmee hebben we in één keer onze gehele administratie actueel en kunnen u dan via de digitale snelweg op de hoogte houden van laatste ontwikkelingen bij de alumnivereniging onderwijskunde.

Tenslotte:

Met de faculteit Onderwijskunde zijn we in overleg om onze alumnileden te betrekken bij de opleiding. Bijvoorbeeld bij deelname aan de adviesraad van de opleiding en bij het genereren van stageplekken. In onze algemene ledenvergadering op 22 mei a.s. komen we hierop nader terug met de resultaten en voortgang. Ik wens u veel leesplezier en tot 22 mei a.s.

Met vriendelijke groet,

namens het bestuur van de AVOG,

Roelof Nijenbanning (vz)

◂ GA TERUG

2.1 Notulen 13 juni 2014 ALV AVOG

Plaats: RUG, Groningen
Tijd: 15.15 – 15.45
Aanwezig: Maartje van den Bogaard (penningmeester), Roelof Nijenbanning (voorzitter), Robert Smeenk (lid), Willeke Steursma (lid), Carla Rink (lid), Wieke van der Goot (kascie), H.H. Dijkstra, Ina Rumph, Teijer van der Bij, Bettina Glazenborg, Jan Oudeboon, Maartje Molema, Lenie Oziël-Schut, Anna de Boer, Charissa Meijer, Wim Moes, Renate van Zijl, Liesbeth van Hoffen, Anja Knuver, Marjolein Buijtenhuijs, Alie Spreen, Robbert van Kampen, Bea Enting, Ina Kramer, Gert-Jan Los.

1. **Opening**
   De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom.

2. **Mededelingen en ingekomen stukken**
   Geen

3. **Notulen ALV 2013**
   De notulen worden vastgesteld.

4. **Jaarverslag 2013 AVOG**
   In het jaar 2013 is het bestuur 5 keer bijeen geweest.
   De volgende zaken waren actueel in 2013:
   1) De voorbereiding voor de alumnidag 2013 bij Stenden Hogeschool in mei 2013.
   2) Het uitbrengen van de jaarlijkse nieuwsbrief in januari 2014.
   3) Het voorbereiden van de alumnidag bij de RUG in 2014.

   Ad.1.
   De alumnidag bij Stenden Hogeschool in mei 2013 was een groot succes. Interessante sprekers van de Hogeschool namen ons mee in de boeiende wereld van het opleiden van studenten binnen de Hotellerie. Tevens hebben we een rondleiding gehad in het leerbedrijf van de opleiding Hotel Management, wat o.a. een restaurant en hotel bevat.

   Ad.2.
   De jaarlijkse nieuwsbrief is, met iets vertraging, uiteindelijk verschenen in januari 2014. Er zijn weer diverse informatieve en inhoudelijke bijdragen geleverd door alumni, waardoor het een succesvolle uitgave werd. De verspreiding van de nieuwsbrief heeft in 2014 zowel digitaal als in een papieren versie plaatsgevonden om alle leden nogmaals de gelegenheid te geven om het machtigingsformulier in te vullen.

   Ad. 3.
   De voorbereiding van de alumnidag op 13 juni 2014 is goed verlopen. Er is tijdig besloten om

de koppeling te maken met het 400-jarig bestaan van de RuG , de Onderwijs Researchdagen in Groningen en 50 jaar onderwijskunde in Groningen. Ook het inhoudelijke programma is hierop aangesloten.

5. Financieel verslag

Opmerkingen vooraf:

- 2013 was een gunstig financieel jaar en wordt positief afgesloten.
- Er is een digitale applicatie aangeschaft zodat we een up-to-date ledenbestand krijgen en dat de automatische incasso goed verloopt. Dit systeem voldoet aan alle normen.
- Er is in 2013 een etentje geweest voor uitwaaiende bestuursleden en ter investering in het contact met de faculteit.
- Op dit moment zijn er 176 betalende leden.
- Er wordt een opmerking gemaakt over de 20.000 euro die de alumnivereniging op een spaarrekening heeft staan. De penningmeester geeft aan dat we proberen de vaste lasten te betalen uit de contributie en dat de 20.000 in principe hiervoor niet ingezet worden. Wanneer de alumnileden een goed idee hebben voor de besteding van 20.000 hoort het bestuur dit graag, mits het past binnen de doelstelling van de vereniging.

De kascommissie heeft in mei naar het jaarverslag gekeken en heeft hierover een aantal vragen gesteld aan de penningmeester. Deze zijn allen beantwoord. De kascommissie adviseert de ALV decharge te verlenen aan het AVOG bestuur.
Virginia Fredrik stapt uit de kascommissie. Wieke van der Goot heeft de termijn van 2 jaar er op zitten. Beiden worden hartelijk bedankt.

6. Begroting

Door het alumniboek (50 jaar onderwijskunde in Groningen) dat vandaag wordt aangeboden, het nieuwe administratiesysteem en (een kleine) toename in bankkosten zijn er iets meer kosten. Verder zijn er geen onvoorziene kosten.

De begroting wordt goedgekeurd.

7. WVTTK

- Het is de bedoeling dat we in 2015 weer op een externe locatie de alumnidag organiseren. Eerder is de politieacademie genoemd. Andere tips/ideeën zijn welkom.
- Er wordt de vraag gesteld hoeveel afgestudeerden de opleiding onderwijskunde over alle jaren heeft. Het bestuur geeft aan dat zij een bestand heeft met 800 adressen.

8. Rondvraag Sluiting

De voorzitter sluit om 15:45 uur de vergadering en bedankt iedereen voor zijn aanwezigheid.

2.2 Alumnimiddag 2015

AVOG Alumnidag
22 mei 2015
UMCG, Groningen
Onderwijs en opleiding in een ziekenhuis

Het UMCG levert een bijdrage aan het opleiden van goed gekwalificeerde medewerkers. Hoe zijn de opleidingen vormgegeven? Welke uitdagingen kom je tegen wanneer opleiden en zorg tegelijkertijd plaatsvinden? Deze vragen en nog meer onderwerpen komen aan bod op de alumnidag op 22 mei 2015. Ben je geïnteresseerd en nieuwsgierig? Houd dan deze dag alvast vrij! Meer informatie over het programma en de sprekers volgt.

DE DECENTRALE ALUMNIDAG VAN AVOG OP 13 JUNI 2014

Op vrijdag 13 juni 2014 vond de jaarlijkse alumnidag van AVOG plaats in de vertrouwde omgeving van de RUG in Groningen. Aanleiding hiervoor was het alumniweekend ter ere van de 400ste verjaardag van de RuG, de Onderwijs Research Dagen en het 50-jarig bestaan van de opleiding onderwijskunde. Er vonden in de betreffende week diverse activiteiten plaats rondom deze gelegenheden.

Om 15 uur was het ontvangst van de Alumnidag en werd gestart met de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering (ALV). Aansluitend heeft Prof. Dr. Tamara van Gog een lezing gegeven over 'Eye Tracking' in het onderwijs. Dr. Hilda Amsing heeft een bijdrage geleverd in het kader van het 50-jarig bestaan van de opleiding onderwijskunde. Een verslag hiervan is in paragraaf 3.1 opgenomen. De middag werd gezamenlijk afgesloten met een borrel en een etentje in de binnenstad van Groningen. We kijken terug op een geslaagde dag!

3.1 Van Gelder, hoogleraar onderwijskunde in Groningen *Door Dr. Hilda Amsing*

Op 13 juni mocht ik bij de bijeenkomst van het alumninetwerk onderwijskunde, waarvan ik overigens ook zelf deel uitmaak, een presentatie verzorgen over Leon van Gelder, hoogleraar onderwijskunde in Groningen van 1964 tot 1981. De aanleiding was het vijftig jarig bestaan van de Groninger onderwijskunde, waarvan Van Gelder de grondlegger was. En omdat ik al enige jaren biografisch onderzoek doe naar deze wetenschapper, en net van mijn hand over hem een biografisch portet was verschenen in de bundel "Over professoren. Een halve eeuw psychologie, pedagogiek en sociologie aan de Rijksuniversiteit Groningen", viel mij de eer te beurt. Van Gelder is een heerlijk object van onderzoek. Met zijn achtergrond als joodse onderwijzer uit een Amsterdams arbeidersmilieu, die gebukt ging onder de crisis van de jaren dertig, werd getroffen door oorlogsellende en vervolgens de maatschappelijke ladder beklom en het bracht tot hoogleraar in een sociale wetenschap, heeft hij een boeiende levensloop waarop maatschappelijke ontwikkelingen vat hadden. Bestudering van de biografie van Van Gelder levert dus inzicht in de maatschappij van de twinstigste eeuw, maar wanneer je, zoals ik, geïnteresseerd bent in de geschiedenis van het onderwijs, dan zijn vooral ook de activiteiten die hij ontplooide als hoogleraar buitengewoon interessant. Van Gelder opereerde in allerlei (semi)politieke, onderwijskundige en wetenschappelijke verbanden, als bijvoorbeeld in de Wiardi Beckman Stichting, het SLO, de SVO en het APC. Hij probeerde van daaruit het onderwijs te veranderen en zijn instituut in Groningen te versterken. Wanneer je dus treedt in het voetspoor van Van Gelder, dan ontwikkel je inzicht in hoe onderwijsbeleid en onderwijsonderzoek zich ontwikkelden. Door archiefonderzoek, maar ook door het houden van interviews met mensen die Van Gelder hebben gekend, vorm ik een beeld van Van Gelder als persoon en als wetenschapper, maar bovenal begin ik zo langzamerhand inzicht te krijgen in allerhande onderwijskundige thema's en opvattingen over onderwijskundig onderzoek uit de na-oorlogse geschiedenis.

Wanneer u Van Gelder heeft gekend en graag uw verhaal kwijt wilt, of wanneer u op zolder nog materiaal heeft uit de tijd van Van Gelder dat mogelijk historische waarde heeft, dan nodig ik u graag uit om contact met mij op te nemen: Hilda Amsing, Grote Rozenstraat 38, 9712 TJ Groningen. h.t.a.amsing@rug.nl

◂ GA TERUG

4.1 Het dubbelinterview

Deze editie een dubbelinterview met Karin Scholte (31) en Leonie Kooiker (28). Zij hebben elkaar leren kennen tijdens het introductiekamp van ODIOM in 2004. Allebei hebben zij voor Onderwijskunde gekozen en nu werken ze allebei bij Spring Instituut.

Juf of onderwijskundige?
Beide wilde ooit juf worden, maar voor de klas staan leek ze niet leuk. Karin vertelt: "Ik heb voor Onderwijskunde gekozen omdat ik graag met leren bezig wilde zijn. Hoe leren mensen en hoe kun je dit proces zo goed mogelijk laten verlopen? Ik werd getriggerd tijdens mijn HBO opleiding, die geheel volgens het principe van probleemgestuurd onderwijs was ingericht. Hoe kan het dat een concept dat goed in elkaar steekt, dat begreep ik dan wel, zo slecht wordt geïmplementeerd dat het voor een ongeorganiseerde opleiding zorgt?" Leonie herkent dit: "Op mijn middelbare school werd als een van de eerste scholen het Studiehuis ingevoerd. Ik snapte de achtergrond wel maar de uitwerking werkte niet. Ik had altijd een hele duidelijke mening over hoe het onderwijs beter kon. Met name de organisatie van onderwijs en scholing binnen scholen en bedrijven vond ik heel interessant. Vandaar dat ik voor de opleiding heb gekozen."

Goede herinneringen aan studietijd
Aan de studietijd hebben Karin en Leonie mooie herinneringen. Karin herinnert zich bijvoorbeeld de vele momenten in het huis van studiegenoot Miriam Jansen op de hoek van de Nieuwe Kijk in 't Jatstraat, vlakbij de faculteit én de Grote Markt, waar vele opdrachten zijn uitgewerkt maar ook veel gezellige avonden hebben plaatsgevonden. Voor haar afstudeeronderzoek is Leonie naar Malawi geweest. Van de maanden in een derdewereldland heeft ze heel veel geleerd: "Ik was jong, naïef en moest zo nodig naar Afrika. Daar heb ik zoveel ervaring opgedaan, dat ik volwassener ben teruggekomen."

Leren in organisaties
Karin en Leonie herinneren zich de vakken van Theo van Dellen nog goed. Leonie vertelt: "Wij waren het meest geïnteresseerd in het leren in organisaties en dan met name in het bedrijfsleven. Theo sprak destijds over zaken die je in organisaties kunt tegenkomen die we toen nog niet konden plaatsen, maar nu begrijpen. Bijvoorbeeld over verandertrajecten, lerende organisaties en het optreden van weerstand in een organisatie bij verandertrajecten. Dit kom ik nu in mijn werk tegen." In haar werk in de supermarkt, gaf Karin leiding aan een afdeling en leidde zij medewerkers op. Toen een personeelsmanager vroeg of ze vond dat de talenten binnen de organisatie op de juiste manier werden ingezet, had Karin daar een duidelijke mening over. Dit resulteerde in een afstudeeropdracht en uiteindelijk in de eerste stappen richting Spring Instituut...

Onderwijs verbeteren met innovatief opleidingsconcept
Wat doe je na je afstuderen? Dat vroeg Marcel Miltenburg, toen nog Hoofd Opleidingen bij Super

de Boer. Marcel was bezig met het opstarten van een eigen bedrijf, Spring Instituut, en wilde graag Karin als onderwijskundige in dienst nemen. “Dat was een ontzettend spannende tijd” vertelt Karin, “er was geen opleidingsconcept, geen product, geen bedrijf. Alleen een duidelijke ambitie, MBO opleidingen beter inzetten in het bedrijfsleven! Marcel had als Hoofd Opleidingen te maken met zo’n 40 ROC’s en had geen zicht op het succes van de opleidingen en geen invloed op de uniformiteit van het opleidingsprogramma. Daarbij merkte hij dat medewerkers vaak tegen drempels aanliepen wanneer zij een opleiding wilden volgen. In de kern draait het om goede communicatie tussen alle partijen, school, leerbedrijf en student, dat wilden wij stroomlijnen!”

Karin is bij Spring Instituut begonnen als onderwijskundige en heeft de eerste opleiding, MBO-2 Verkoper, op maat ontwikkeld in een online leeromgeving. Dit betekende dat ze nog moest bedenken hoe het systeem ingericht moest worden en de structuur en de methodiek zelf moest ontwikkelen. De organisatie groeide en zo werd Karin manager van het onderwijsteam. De organisatie groeide verder, waardoor Karin na al snel door kon groeien naar de functie van Operationeel directeur. Van een specialistische functie heeft zij zich ontwikkeld naar een generalist. Zo’n 3,5 jaar geleden was Spring Instituut op zoek naar een nieuwe projectcoördinator. Karin dacht toen al snel aan Leonie, die op dat moment werkzaam was bij de afdeling Inhoudelijke Ondersteuning van de Eerste Kamer: “Inhoudelijk was het interessant maar ik bleek meer een doener te zijn, als ik iets bedenk wil ik het ook uitvoeren. Gelukkig zochten ze dat bij Spring Instituut nu juist wel! Ik doe nu wat ik het allerleukst vind: organiseren en coördineren van projecten. Ik zorg ervoor dat een opleidingstraject succesvol wordt geïmplementeerd binnen een organisatie door aan alle cruciale stappen te denken, met name op communicatiegebied. het goed communiceren van een opleidingstraject, het doel en nut voor het bedrijf en de individuele medewerker, is een belangrijke factor. Ik ben tevens onderdeel van het MT en daarmee heb ik de mogelijkheid op organisatieniveau mee te denken. Hierdoor ben ik steeds bezig onze eigen organisatie, maar ook de organisaties van onze klanten beter te maken.”

Trots

“Het feit dat in 6 jaar tijd het opleidingsconcept zo succesvol is geworden, daar is Karin erg trots op: “Mensen diplomeren en vinden het leuk. Grote organisaties geven aan dat er echt behoefte is aan dit opleidingsconcept en zeggen ‘Dit is wat echt nodig is in MBO land!.’” Leonie vertelt verder: “Het is zo leuk om van een oudere medewerker van Coop Supermarkten te horen dat ze zo blij is met de kans om een opleiding te volgen. Eerst dacht ze dat het niets voor haar zou zijn. Haar zoons volgden een MBO-opleiding, dat is toch niets voor hun moeder? Uiteindelijk is de opleiding een verrijking voor haar persoonlijk en voor haar werk. Dat ik hier een bijdrage aan mag leveren is geweldig.”

Over Spring Instituut

Mensontwikkeling is voor iedereen bij Spring Instituut het allerbelangrijkste. Elk mens; elke medewerker, elke student en elke klant is uniek en staat centraal. Het reguliere onderwijs werpt vaak drempels op voor studenten. Gedreven door een duidelijke visie het onderwijs te verbeteren, zijn wij in 2008 gestart met ons innovatieve opleidingsconcept voor MBO-opleidingen. Studenten gaan niet naar school maar volgen hun praktijkgerichte opleiding individueel en gefaciliteerd via een online leeromgeving. Vandaag de dag wordt het concept succesvol ingezet voor BBL-opleidingen en voor on-

line gefaciliteerde opleidingshuizen binnen diverse organisaties. Onze opleidingen worden geheel op maat gemaakt met een passende structuur, het bieden van passende begeleiding en een individuele online leeromgeving voor de student en de praktijkopleider. We zijn de strategische opleidingspartner die met haar brede expertise proactief en kritisch meedenkt over de opleidingsvraagstukken in de organisatie en oplossingen biedt, waarbij ons opleidingsconcept wordt ingezet en wij onze klanten ontzorgen.

www.springinstituut.nl

4.2 'Leren Onderwijskundig te ondernemen'

Door Robert Smeenk

Dit keer ben ik gevraagd om een stuk te schrijven als alumni. Ik zal me even voorstellen, ik ben Robert Smeenk, 32 jaar oud en inwoner van het mooie Friese dorp Oranjewoud. In 2007 afgestudeerd en sinds 2009 alweer lid van het bestuur van de AVOG. Nadat ik in 2000 ben geslaagd voor het VWO, heb ik eerst een jaar Technische Bedrijfskunde gestudeerd aan de hogeschool Windesheim. Na driekwart jaar ben ik daar mee gestopt, omdat ik vond dat de studie teveel technische vakken kende en de bedrijfskundige en HRM achtige vakken te weinig aan bod kwamen.

Toen heb ik besloten om helemaal iets anders te gaan doen en Pedagogiek in Groningen te gaan studeren. Ik vond vakken als statistiek, ontwikkelingspsychologie en sociologie erg interessant. Maar er waren ook vakken (zoals historische pedagogiek) waarvoor ik moeilijk m'n bed uit kon komen. Ik heb lang genoten van m'n studie pedagogiek en onderwijskunde, aangezien ik 7 jaar later pas mijn diploma mocht ophalen. In de tussentijd heb ik behoorlijk genoten van m'n studententijd. Studentenvereniging, antikraak en een jaar voorzitter van een sportvereniging hebben een mooie afleiding gegeven in deze tijd.

In het 3e jaar van de studie Onderwijskunde zat destijds nog een korte stageperiode (weet niet of dat nu zo is). Die heb ik gevolgd aan de Hogeschool Saxion in Deventer. Na m'n stage kon ik daar blijven (als bijbaantje) en zodoende pendelde ik in m'n laatste studiejaar elke dinsdag van Groningen naar Deventer. Ik hielp daar mee aan een onderwijsvernieuwingstraject bij de opleidingen P&O en P&A. Daar ontmoette ik Roel, de eigenaar van het bedrijf Parantion. Hij was als adviseur uit het bedrijfsleven betrokken bij deze onderwijsvernieuwing. Parantion had een online enquête instrument ontwikkeld en ze waren bezig om een tweede instrument te ontwikkelen. Een instrument om ontwikkeling van studenten te meten en te volgen, genaamd Scorion. Hij vroeg of ik daar wilde komen werken en dat wilde ik zeker. Vandaar dat een dag na het laatste tentamen m'n werkende leven begon.
In de beginperiode heb ik veel ideeën, concepten en ontwerpen uitgewerkt. Hier konden onze programmeurs mee aan de slag en mooie software van ontwikkelen. Al snel bleek Scorion 'vermarktbaar' en implementeerden we het bij verschillende hogescholen. Naarmate we meer klanten kregen verschoven mijn werkzaamheden steeds meer naar 'de voorkant' en gaf ik steeds meer trainingen en presentaties.

In 2010 kregen we de vraag van een ziekenhuis of we het instrument ook konden aanpassen zodat het aan zou sluiten bij het medische onderwijs. Ze zochten een e-portfolio, waar studenten digitaal hun beoordelingsformulieren konden laten invullen. In het medische onderwijs werd tot dan toe nog veel op papier getoetst in de praktijk. Elke student (AIOS of coassistent) liep met een boekje met beoordelingsformulieren in de zak en liet steeds formulieren aftekenen. Deze aanpassingen hebben we gemaakt en sinds 2011 zien we een sterke groei van het gebruik van Scorion in het medische onderwijs. Inmiddels draait het binnen UMC's als UMCG en het Radboud en hebben we klanten als TU Delft, de Huisartsopleiding, Saxion en Inholland.

Persoonlijk heb ik in 2011 besloten om mede eigenaar te worden van Parantion en sindsdien ben ik dus ook aan het ondernemen. Naast de inhoudelijke onderwijskundige uitdagingen die ik ervaar in m'n werk, vind ik het ondernemen ook een echte uitdaging. Voor het eerst kom ik aanraking met boekhouders, jaarrekeningen en moet ik m'n bonnetjes echt goed bewaren. Al en met al ben ik ontzettend enthousiast hoe ik terecht ben gekomen na m'n studie Onderwijskunde. En ik blijf elke dag leren, nu niet in de schoolbankjes maar in de praktijk. En dat zal nooit overgaan denk ik...

robert.smeenk@parantion.nl

◂ GA TERUG

5.1 Interview met stagiaire van de master Onderwijskunde

Interview met Sharon Kollen, student masteropleiding Onderwijskunde.
Zij liep stage bij Bureau Meesterschap te Assen.

Wat was je opdracht?
Mijn opdracht is (ik ben nog bezig) een literatuuronderzoek schrijven naar effectief begrijpend leesonderwijs met een advies/tips voor in de praktijk.

Wat is je eerste indruk van deze stage?
De stage is erg leerzaam en omdat ik zelf eerst de PABO heb gedaan, zijn de trainingen voor mij als leerkracht ook erg leerzaam om te beluisteren.

Hoe vond je de begeleiding van de stagebegeleider van Bureau Meesterschap?
Ik heb voornamelijk meegelopen met trainingen en heb daar vooral geobserveerd. Naderhand bespraken we de trainingen. Verder ben ik zelf bezig met de opdracht en zal daar naderhand nog wel begeleiding bij krijgen. Het is lastig om zelf al direct dingen te doen, omdat ik niet zo even een training kan overnemen. Ik loop wel rond en praat met leerkrachten, maar daar krijg ik verder geen begeleiding bij. Verder werkt mijn begeleider veel vanuit huis, waardoor ik eigenlijk alleen met de trainingen mee kon. Dat vond ik verder prima, de trainingen waren erg leerzaam, maar ik had soms wel het gevoel dat ik zelf niet zoveel 'doe', hoewel ik natuurlijk wel druk bezig ben met de literatuurstudie.

Wat heb je geleerd? En wat is je vooral opgevallen?
Ik heb gezien hoe het werk als onderwijsadviseur in de praktijk eruit ziet. De minder leuke kant vind ik dat je soms weinig direct contact met je collega's hebt. Je werkt vaak vanuit huis, je bent onderweg naar de volgende school of geeft trainingen. De leuke kant bestaat uit het geven van de trainingen en het zien van resultaten als de training goed verlopen is en de school ook daadwerkelijk iets met de training doet. Ik heb verder vooral geleerd dat je door een team van leerkrachten gezien wordt als degene die "de waarheid in pacht heeft". Leerkrachten stellen allerlei vragen, waarop meerdere antwoorden mogelijk zijn, maar vertrouwen eigenlijk blindelings op de onderwijsadviseur. Dat vind ik mooi om te zien, hoewel ik wel vind dat je als leerkracht hier ook wel kritisch over mag zijn.

Wat erken je in de praktijk van hetgeen je met je studie (theorie) geleerd hebt?
Ik zie in de praktijk terug dat leerkrachten of teams graag precies krijgen voorgeschreven wat ze moeten doen om de resultaten te verbeteren, een soort van methode, terwijl juist uit de theorie is gebleken dat een methode valt of staat met hoe de leerkracht de lesstof aanbiedt. Er moet dus niet alleen naar de methode gekeken worden, maar ook naar de leerkracht zelf en zijn of haar competenties. En dat het belangrijk is dat leerkrachten zelf ook nadenken over wat er nog niet goed gaat en wat er verbeterd kan worden. Daarnaast heb ik gezien dat voordat een probleem opgelost of aangepakt kan

worden, eerst het team een gemeenschappelijke koers moet varen. Ik heb een aantal keren meegekregen dat een probleem moeizaam kan worden aangepakt, omdat het team niet met de training instemt of niet voor verandering is. Hierbij is een belangrijke rol voor de directeur weggelegd. De onderwijsadviseur benoemde dit ook.

Wat neem je mee terug naar je studie van deze stage?
Het was voor mij heel interessant om het onderwijs eens van een andere kant te zien. Normaal gesproken sta ik zelf voor de klas en ben ik degene die naar de training luistert als leerkracht. Je krijgt dan eigenlijk weinig mee van het bovenschoolse geheel en welke problemen er kunnen spelen in een team. Tijdens de trainingen aan verschillende teams heb ik een indruk gekregen van de dynamiek van een team en hoe deze de schoolresultaten kunnen beïnvloeden. Ik neem vooral mee uit deze stage het belang van een goede samenwerking binnen het team en het afstappen van het klakkeloos volgen van de methode.

Kreeg je ook een indruk van de organisatie (Bureau Meesterschap)?
Ik ben natuurlijk maar een paar keer op de locatie van Bureau Meesterschap geweest, maar wat ik toen gezien heb, was dat er een prettige sfeer heerst. En dat Bureau Meesterschap van 'alle markten thuis is op onderwijsgebied', dus eigenlijk heel breed inzetbaar is. Daarnaast heb ik bij mijn begeleider specifiek gezien dat hij over zeer veel kennis beschikt, over de laatste inzichten en ideeën vanuit de literatuur en praktijk. Ik vind het sterk van mijn begeleider dat hij weet in te spelen op problemen die tijdens de training aan de orde komen en af te stappen van het programma om zo het team beter te kunnen bedienen.

5.2 Faits divers uit de wereld van Onderwijskunde en GION – Gronings Instituut voor Onderzoek van Onderwijs

Door Prof. Dr. Roel Bosker

Onderwijskunde gehuisvest in het Leon van Gelder gebouw
Het gebouw waarin GION onderwijs / onderzoek sinds 2001 is gehuisvest heeft een naam gekregen: het Leon van Gelder gebouw. Een zeer toepasselijke naam, want de geboortedatum van de onderwijskunde wordt veelal verbonden aan de benoeming van Leon van Gelder als hoogleraar in Groningen. In zijn oratie, getiteld 'Deelname en distantie', pleitte Van Gelder voor een multidisciplinaire benadering van onderwijsverbetering. De wetenschap moest steeds ten dienste staan van de verdere verbetering van het onderwijs ('deelname'), maar wel door vanuit empirisch onderzoek een kennisbasis op te bouwen van waaruit gefundeerde verbeteringstrajecten konden worden ingezet ('distantie'). Hij heeft daarmee de grondslag gelegd voor de onderwijskunde, niet alleen in Groningen, maar ook elders in het land.

De vier portretten van de hoogleraren waarnaar recent gebouwen van de faculteit Gedrags- en maatschappijwetenschappen vernoemd zijn. Tweede van links is het portret van Leon van Gelder.

Benoeming Adrie Visscher als bijzonder hoogleraar bij Onderwijskunde
Dr. Adrie Visscher is per 1 oktober 2014 benoemd tot bijzonder hoogleraar Opbrengstgericht werken in het onderwijs aan de Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen. De leerstoel is ingesteld door de Stichting Success for All Nederland. Deze Stichting stelt zich ten doel scholen te ondersteunen bij het beter laten presteren van hun leerlingen door toepassing van het programma Success for All (SFA). Omdat leerlingen op SFA-scholen substantieel beter presteren dan de leerlingen op vergelijkbare scholen, zo blijkt uit internationaal onderzoek, valt voor Nederlandse leerlingen dus nog voordeel te behalen. De Stichting wil dit doel bereiken door onderzoek, ontwikkeling, innovatie en opleiding van master studenten en studenten van de academische opleiding leraar basisonderwijs. De instelling van de bijzondere leerstoel zal hieraan bijdragen.
Adrie Visscher studeerde onderwijskunde in Groningen en promoveerde aan de Universiteit Twente op het proefschrift 'Design and evaluation of a computer-assisted management information system for secondary schools'. Naast zijn hoogleraarschap aan de RUG blijft hij werkzaam bij de afdeling Onderzoeksmethodologie, Meetmethoden en Data-analyse van de Universiteit Twente.

Adrie Visscher

◂ GA TERUG

Effectiviteit van metacognitie en leerstrategieën – proefschrift Anouk Donker
Anouk Donker deed onderzoek naar effectiviteit van metacognitie en leerstrategieën om leerprestaties te verbeteren. In haar proefschrift wordt metacognitie benaderd als bestaande uit meerdere componenten die in een interactief en cyclisch proces met elkaar in verbinding staan. Een training gericht op ontwikkeling van deze componenten, binnen de context van begrijpend lezen, bleek leerprestaties van de (jonge) leerlingen nog niet te verbeteren. In het onderzoek naar leerstrategieën werd gekeken naar een selectie van 95 interventiestudies waarin een breed spectrum aan leerstrategieën getraind werd. Over het algemeen verbeterden de leerprestaties voor alle type leerlingen en voor alle onderzochte strategieën. Wel was een verschil in effectiviteit zichtbaar: met name planning, aandacht voor taakwaardering (een motivationele strategie) en metacognitieve kennis leidden tot positieve resultaten. Zij zal haar proefschrift naar verwachting in mei of juni verdedigen (zie www.gion.nl voor nadere informatie).

Eerste 25 academisch opgeleide leraren basisonderwijs ontvangen diploma's
Op woensdag 8 oktober j.l. ontvingen de eerste 25 studenten van de Academische Opleiding Leraar Basisonderwijs (AOLB) in Groningen hun diploma's. Deze 25 studenten startten in 2010 aan de bijzondere 4-jarige gecombineerde universitaire én HBO opleiding. Elke student ontvangt twee diploma's: een diploma van de Pabo en een diploma van de universitaire bacheloropleiding Pedagogische Wetenschappen. Door deze combinatie kunnen de afgestudeerden het werk voor de klas combineren met andere taken zoals het uitvoeren van onderzoek en het initiëren van activiteiten die de onderwijskwaliteit verhogen en behouden.
De AOLB wordt verzorgd door de afdeling Onderwijskunde van de Rijksuniversiteit Groningen en de Pabo's van de Hanzehogeschool, Stenden Hogeschool, locatie Groningen en de NHL Hogeschool uit Leeuwarden. Jaarlijks starten ongeveer 90 studenten aan de opleiding en verspreid over 4 jaar telt de opleiding bijna 300 studenten. Ze lopen elk jaar stage in heel Noord Nederland en volgen college in Groningen. In de opleiding staat het verbinden van de praktijk en de theorie centraal, met een belangrijke rol voor het zelf doen en het toepassen van onderzoek.

◂ GA TERUG

5.2 Scriptie-titels van afgestudeerde Onderwijskunde studenten

Beek-Heidekamp, Nicole van de	Democratisering in de jaren 70 bij de subfaculteit Culturele Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen. 2014.
Boer, L. de	Computerondersteund probleemoplossen: inhoudelijke hints versus procedurele hints. Onderzoek naar de effectiviteit van verschillende soorten hints voor het oplossen van toepassingsopgaven rekenen. 2014.
Bosman, K.H. en Hunen, J.M. van	Maatjesproject. De invloed van een maatjesproject op de attitude van reguliere basisschoolleerlingen ten opzichte van kinderen met een beperking. 2012.
Duyvendak, Norine	De relatie tussen het hebben van een bijbaan en studieprestaties in het hoger onderwijs. Werken naast je studie in het hoger onderwijs een noodzaak? 2014.
Dijkema, Sanne	Intake in het middelbaar beroepsonderwijs. Een stap in de juiste richting? 2014.
Ekas, M.	De geschiedenis herhaalt zich. Maar dan anders. Een onderzoek naar schoolondersteuningsprofielen van het basisonderwijs in relatie met verwijzingen. 2014.
Everaarts, Sanne	Een onderzoek naar de relatie tussen motorische activering en gedragsproblemen bij personen met zeer ernstige verstandelijke en meervoudige beperkingen. 2013.
Jansen, Lotte	Evaluatieonderzoek naar nascholing op het gebied van cultuureducatie in het Primair Onderwijs in Friesland. 2014.
Hulshof, Nilla	De pedagogische en didactische vaardigheden van derdejaars Academische Pabostudenten – een onderzoek naar beheersing. 2014.
Jongboom, Maartje	Examinering van de stage binnen MBO verpleging en verzorging. Een verkennend onderzoek naar wat een examinator in de stage moet en kan tijdens de examinering van de stage en de derde- en vierdejaarsstudenten MBO verpleging/verzorging. 2014.

◂ GA TERUG

Jongsma, Patricia	Begrijpend lezen met behulp van de stappen van de reciprocal teaching instruction. 2014.
Kersting, Anke	Een kwantitatief onderzoek naar de inhoud van persoonlijkheidsvraagstukken en thuissituatie van basisschoolkinderen op de kans om te pesten en gepest te worden en een mogelijk mediërend effect hierin van de gevoeligheid voor groepsdruk en moreel redeneren. 2014.
Koops, Jantiena	Klein maar fijn, of is groter beter? Een onderzoek naar de samenhang tussen schoolgrootte en de cognitieve prestaties van basisschoolleerlingen. 2014.
Kolman, Ellis	Autonomieondersteuning, structuur en leerkrachtbetrokkenheid gepercipieerd door de leerlingen: verschillen tussen mannelijke en vrouwelijke leerkrachten in termen van algemeen niveau en evolutie in de loop van een schooljaar. 2014.
Koning, H.M. de	Accuraatheid van leerkrachtenverwachting met betrekking tot cognitieve prestaties van leerlingen uit groep 2. 2014.
Laarakkers, Stijn	Studiesucces. Een onderzoek naar het verband tussen studiesucces in het hoger onderwijs en enerzijds de vooropleiding van de student en anderzijds het bindend studieadvies. 2014.
Linthorst-Steenbergen, Elza	Het meten van intelligentie bij zwakke lezers. 2014.
Meijer, Christina	Een leven lang leren, een leven lang employable? Een kwantitatief onderzoek naar een leven lang leren en de employability van werknemers. 2014.
Oosterink, Jorn	Ontwikkeling en validering van een test om de geschiktheid van een leerling voor het technasium vast te stellen. 2013.
Pietersma, Wilma	Arbeidstevredenheid bij de Stichting Openbaar Onderwijs Marenland. Onderzoek naar de relatie tussen de taken van leerkrachten, die werkzaam zijn bij de Stichting Openbaar Onderwijs Marenland, en de arbeidstevredenheid. 2014.

◂ GA TERUG

Peters, Niek	Excellente leerlingen in het basisonderwijs: het werken met doelen en het selecteren van aanbod. 2014.
Reitsma, Bettine	Ideologieën in de werkgroep Vredesonderwijs. Een casestudy naar tegenstellingen binnen de werkgroep Vredesonderwijs en het door haar ontwikkelde curriculummateriaal. 2014.
Rorije, Christine	Streng begonnen, half gewonnen? Onderzoek naar leerkracht-leerling interacties op basis van Self-Determination Theory gedurende een schooljaar. 2014.
Ruinemans, Jasper	Autonomieondersteuning van docent naar leerling. Hoe een docent bij leerlingen de autonomie kan ondersteunen in docent-leerling interacties op basis van zelfdeterminatietheorie. 2014.
Schallies, L.	Passend onderwijs en de begeleiding van leerlingen di extra ondersteuning behoeven. Een casestudy bij COG Drenthe naar de invloed van een verandering van de zorgstructuur op de begeleiding van leerlingen die extra ondersteuning behoeven. 2014.
Schot, Danique	Het effect van een beroepsvaardigheidstraining in het Drenthe College. 2014.
Smit, Milou	Van gezag naar onderhandeling. Opvoedingsidealen ten aanzien van het jonge kind tussen 1945 en 1990 in Nederland. 2014.
Snippe, Esther	Een longitudinaal onderzoek naar het verschil tussen beginnende, ervaren en zeer ervaren docenten met betrekking tot de ondersteuning van de autonomie, structuur en docentenbetrokkenheid zoals ervaren door de leerlingen. 2014.
Stam, Marije	Een vergelijking van ouder- en leerkrachtpercepties op psychosociale problemen van Nederlandse basisschoolleerlingen met een licht verstandelijke beperking. 2014.
Roetert Steenbruggen, Leonie	De invloed van een gestructureerd studiekeuzetraject op het maken van een juiste studiekeuze. 2014.
Vossen, L. van	Political efficacy among student in Dutch secondary Education. 2014.

◂ GA TERUG

Vossen, L. van — De jongere centraal. Kwalitatief onderzoek naar de ervaringen en percepties van jongeren in de Groningse Plusvoorziening. 2014.

Wiegman, Kirsten — Onderwijs; doet het ertoe? In hoeverre is er sprake van onderwijseffecten op basis van de leerprestaties van de leerlingen op de vakgebieden spelling, begrijpend lezen en rekenen-wiskunde, en verschillen deze tussen de geboortecohorten gedurende het basisonderwijs in Nederland? 2014.

Wind, Marle — Flipping the classroom in het hoger onderwijs. Pre-experimenteel onderzoek naar de effectiviteit en studenttevredenheid van flipping in de classroom bij het eerstejaars vak 'Argumenteren' op de Lerarenopleiding Sociale Vakken op de NHL Hogeschool. 2014.

Worst, Laura — Weer naar huis na 'Binnen 6 weken thuis'? 2013.

De Nieuwsbrief is een uitgave van de
Alumnivereniging Onderwijskunde Rijksuniversiteit Groningen (AVOG)

Redactie:
Bestuur AVOG
Roelof Nijenbanning
Pauline Bakker
Maartje van den Bogaard
Carla Rink
Robert Smeenk
Willeke Steursma

E-mail: bestuur.avog@gmail.com
Website: www.avogroningen.nl